

Dkt. Elaine Phillips, Fasihi ya Agano la Kale, Hotuba ya 36, Hagai, Zekaria, Malaki

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Habari za asubuhi, mara yetu ya mwisho kwangu kusema amani ya Kristo iwe nanyi. Na kwa kuwa tumefanya hivyo, hebu tufanye Boker Tov pia. Hii ni nzuri sana.

Hapa kuna matangazo, moja kwa moja. Je, kuna maswali yoyote ambayo unahitaji kuwa umeyajibu wakati huu kwenye mtihani wa mwisho? Zaidi ya kile kinachohusika. Ndiyo, Susanna.

Hakika, ndio, ndio. Hakikisha tu kwamba unasoma mitihani yako ya zamani, sawa, na kwa upande wa historia ya baada ya uhamisho, unajua majina niliyokuwa nikiyataja mara ya mwisho, watu muhimu, na kwa upande wa manabii wa baada ya uhamisho, samahani, manabii wote ambao tumefanya tangu mtihani uliopita, tumia tu karatasi hiyo ya mapitio. Hilo litakuwa muhimu, nina uhakika.

Itakuwa muundo uleule katika suala la kujaza nafasi iliyo wazi na jina la nabii, kwa hivyo utataka kufanya mapitio mazuri kuhusu hilo. Na Carrie atafanya tathmini ya kozi, kwa hivyo tutalenga kusimamisha darasa saa 10 hadi 10 hivi ili kukupa dakika 20 hivi. Ninasema hivi kila mwaka, kwa hivyo nahisi kama rekodi iliyovunjika kwangu, lakini hujanisikia nikisema, sidhani.

Ninachukulia maoni yaliyoandikwa kuhusu tathmini hizi kwa uzito sana. Alama za nambari ni za kufurahisha, namaanisha, hiyo yote inavutia, lakini ikiwa kuna mambo ambayo unahisi kulazimishwa kutoa maoni, tafadhali tambua kwamba hayo ndiyo ambayo mimi huyaangalia kweli, labda zaidi ya kitu kingine chochote, kwa hivyo andika kwa wingi ikiwa unahisi kuongozwa kufanya hivyo. Unajua, ni siku yetu ya mwisho pamoja, kwa hivyo tunapaswa kuwa na wimbo mdogo wa zaburi, sivyo? Hatutaziimba zote, lakini nimechagua tatu, na natumai kuna angalau moja au mbili kati ya hizo ambazo unaweza kuzipenda.

Haya basi. Anza.

Baba, tunashukuru sana kwamba umetuleta pamoja katika muhula mmoja.

Kwamba umetulinda na kutuongoza, kwamba roho yako imetufundisha. Bwana, tunajua tuna mengi ya kushukuru, kwa hivyo hata katika siku hizi za mwisho wakati shinikizo ni kubwa, tunaomba uendelee kututia ndani yetu furaha ya wokovu wako. Bwana, tusaidie kuwa na furaha, shukrani, na kutambua kwamba zawadi zote nzuri tulizo nazo zinatoka kwako.

Sio matukio ya ghafla tu. Tunawashukuru kwa ajili ya kila mmoja wetu, na tunaombeana. Tunaomba amani kwa wale wanaosumbuka.

Tunaomba msaada kwa wale wanaohitaji. Tunaomba faraja na faraja. Tunaomba urejesho.

Bwana, roho yako na iwe hai sana katika kila mmoja wetu na katika jamii yetu. Na akina baba, tutaenda njia zetu tofauti msimu huu wa joto. Tunaomba mwongozo na ulinzi wako.

Weka kila mmoja wetu karibu nawe. Tukumbatie. Na tuwe karibu na moyo wako.

Baba, pia tunakumbuka maeneo yenye matatizo duniani ambapo ukweli wako unahitajika sana. Na tunawaomba wale wanaohusika kikamilifu katika kuleta ukweli huo katika tamaduni zenye giza. Na kwa hivyo tunaomba nuru yako ije katika maeneo hayo.

Bwana, tunaomba haya si kwa sababu tuna sifa yoyote bali kupitia sifa ya Yesu Kristo, ambaye tunaomba katika jina lake. Amina.

Naam, tutawachukua na kuwafanyia manabii wetu watatu wa mwisho.

Na kama nilivyosema, tutajaribu kushughulikia haya katika takriban dakika 35. Kwa hivyo, tutafanya Hagai, Zekaria, na Malaki. Ninahitaji kufanya historia kidogo kabla ya kufanya hivyo, nikifanya mapitio tu kutoka mara ya mwisho kwa mujibu wa muktadha wa kihistoria ambao manabii hawa watatu wataingia.

Kama utakavyoona, kila moja ina mtazamo fulani kuhusu hekalu. Itakuwa na mitazamo tofauti. Kwa kweli, unaweza kutaka kufikiria, hasa kama tunavyofikiria kwanza Hagai na kisha Zekaria, kuhusu lenzi tofauti ambazo tutapitia kuangalia masuala ya hekalu.

Kumbuka hilo. Na kisha Malaki atakuwa na maoni yake mwenyewe kuhusu hili pia. Lakini haya ndiyo tunayoendelea.

Picha chache, kwanza kabisa. Inatufanya tuendeleee. Nadhani tumewahi kuiona hii hapo awali.

Kwa kweli huu ni mfano wa eneo la hekalu. Hapa kuna hekalu hapa. Hapa kuna eneo la hekalu kama lilivyokuwa katika siku za Yesu.

Na sababu ninayoonyesha hili ni kwa sababu kama Hagai, na hasa Zekaria, wanavyozungumzia kuhusu mahekalu kujengwa upya kama ilivyohitajika. Ilibidi yamalizike na kukamilika katika siku zao. Hayazingatii tu katika hatua hiyo.

kuna nyuzi zinazounga mkono unabii wao na kutazama mbele kwenye hekalu ambalo Yesu angekuja. Sasa, cha kufurahisha ni kwamba, mfumo huu si mfumo wowote wa zamani. Unategemea kwa makini sana kazi ya wanaakiolojia na kazi ya watu ambao wamekuwa wakiangalia vyanzo vya kihistoria, hasa vyanzo vya Kiyahudi, hasa maandishi yanayoitwa Mishnah, ambayo yanaelezea vipimo hata vya hekalu kama lilivyokuwa, hekalu la pili.

Kwa hivyo, unapona mfumo huu, na unaona eneo lote la eneo la jukwaa, na kisha hekalu lenyewe, hii ni stoa ya kifalme nyuma yake upande wa mashariki, huwezi kuiona, ni ukumbi wa Sulemani. Tunachohitaji hasa ni kusoma Injili, mafundisho ya Yesu, katika muktadha huo. Kwa hivyo, kumbuka hili.

Sasa, baada ya hapo, tutarudi nyuma kidogo. Na kwa njia, unajua, hili labda ni jambo ambalo ulifanya katika Agano Jipya, kwa hivyo hili si jambo jipya kwako hata kidogo. Lakini ni mzaha wangu mdogo kukufanya ufikirie kurudi Israeli tena.

Ni nafasi ya mwisho ninayopata kufanya hivi. Tutarudi nyuma kidogo kwa mpangilio wa matukio na kufikiria jinsi ingekuwa kwa watu wa Mungu wanaoishi katika jiji la Daudi. Wakati wa Ezra na Nehemia, jiji limepungua tena.

Unaweza kukumbuka kwamba tulipozungumzia kuhusu Hezekia, tulizungumzia kuhusu upanuzi wa jiji uliokuwa umeisha kutoka kwenye picha hii hadi maeneo ya juu hapa. Nehemia anaporudi na kuanza kufanya kazi kwenye kuta hizo ambazo umesoma kuzihusu, kama umesoma makala ya leo, ni mji uliopungua tena. Kwa hivyo tunazungumzia kuhusu eneo hili dogo hapa.

Na kisha, bila shaka, Mlima wa Hekalu, kama tunavyouona leo, ungekuwa eneo ambalo walianza kujenga upya hekalu la pili pia. Kwa hivyo hiyo inatupatia, ndio, Rebecca, endelea. Nilikuwa najiuliza tu, kwa hivyo hekalu ambalo wanalijenga upya ambalo tunasoma kulihusu sasa ni lile lile ambalo Yesu yuko ndani, sivyo? Ndiyo, swali zuri.

Hekalu tunalolisoma chini ya Dario limekamilika na lina misingi ile ile. Nahitaji kusema hivyo kwa uangalifu kwa sababu ingawa linaitwa hekalu la pili, kuanzia mwaka 516 lilipokamilika, hadi kuharibiwa kwake mwaka 70 BK, wakati Herode Mkuu anapokuja na kufanya biashara hii hapa, analibadilisha sana na kulipanua kiasi kwamba kwa njia fulani ni hekalu la tatu. Lakini hakuna mtu anayelizungumzia hivyo.

Kwa hivyo tutatumia neno lile lile, labda likiwa na alama za nukuu zinazolizunguka. Ni swali zuri. Sawa, uko tayari kuendelea? Bora.

Kwanza kabisa, hebu tuzungumzie kuhusu mapitio yetu ya muktadha wa kihistoria. Hii inaanzia mara ya mwisho, tukijikumbusha tu mahali ambapo kazi ya manabii hawa itafaa. Sawa.

Kwa hivyo, tulizungumzia kuhusu amri ya Koreshi katika mwaka wa 539, na tunaposoma Ezra sura ya 3, utakumbuka kwamba kile ulichonacho ni mwanzo wa furaha hekaluni. Wanaweka misingi, wanajenga upya madhabahu, na kusherehekea sikukuu, lakini kisha upinzani unaanza. Na kuanzia mwaka wa 539 takriban hadi mwaka wa 520, wamesimama kwa sababu hiyo.

Chini ya Dario, Dario wa Kwanza, hakika tuna ukamilifu wa hili. Na kama nilivyokuonyesha mara ya mwisho, hii inaweza kuwa aina ya ujanja wa kisiasa kwa upande wake. Anajua kwamba ikiwa anataka kupanua magharibi na kusini, haswa hadi Misri, atakuwa na watu wengine mbele yake hapa ambao wanampendelea.

Ni njia gani bora ya kupata hilo kuliko kuwafurahisha kwa kuwatia moyo wa kujenga upya hekalu lao? Kwa hivyo, ni wakati wa utawala wa Dario I. Yoshua na Zerubabeli ndio watu muhimu. Tuliwazungumzia mara ya mwisho kama wanavyoonekana katika kitabu cha Ezra.

Pia tunazona katika manabii ambao tutawapitia asubuhi ya leo. Na kisha, bila shaka, Hagai na Zekaria ni sauti muhimu za kinabii. Tutaanza na Hagai kwanza baada ya jambo moja zaidi la kusema.

Ukumbusho tu kutoka wakati uliopita: kuna muda kati ya kukamilika kwa hekalu na kile kinachotokea Ezra na Nehemia wanapokuja. Kwa sababu tuna, vema, tuna miaka 50 mizuri, labda zaidi kidogo hapa, miaka 65 ikitokea. Ezra anapokuja kwa mara ya kwanza, inaonekana kuwa karibu miaka 465, lakini mageuzi yenyewe hayaonekani kutokea hadi karibu miaka 450, ingawa kuna masuala kadhaa kuhusu tarehe ya hili.

Kumbuka kwamba simulizi lote la Esta linatokea katikati ya hapa. Sivyo? Kwa sababu tunaye Esta katika nafasi hii tupu hapa. Mfalme Xerxes I anaishi katika miaka ya 480.

Kwa hivyo hiyo inatupa mfumo wetu wa kihistoria. Sasa, hebu tuangalie manabii wetu watatu tunaotaka kuwazungumzia. Hagai ni wa kwanza, au kama unataka kuongea kwa matamshi ya Kiebrania, ni Hagai.

Tuseme Hagai. Anaanza na ujumbe wa kisasa wa kuvutia. Eleza vipaumbele vyako sawa.

Mstari wa nne, sura ya kwanza. Je, ni wakati wa ninyi wenyewe kuishi katika nyumba zenu zilizopambwa kwa mbao? Naam, nyumba hii, yaani, hekalu, nyumba yangu, Mungu anasema, inabaki kuwa magofu. Sasa, sababu ninayosema kwamba ni ya kisasa sana ni kwamba, tunaiona ndani yetu wakati wote.

Tunajishughulisha na kujihudumia wenyewe kwanza. Tunanunua nguo zote tunazotaka. Tunafanya hivi.

Tunafanya hivyo. Tunapata gari jipya. Sote tuna wasiwasi kuhusu rehani za nyumba yetu.

Na wakati mwingine, wasiwasi wetu kwa kazi ya Mungu na kazi ya ufalme huchukua nafasi ya pili, ya tatu, au ya nne. Kwa hivyo wacha niseme tu kwamba unajua, hata hivyo, unataka kupanga upya hili kwa muktadha wetu wa kisasa, Hagai hazungumzii tu mambo ya miaka 2,500 iliyopita. Anazungumza na sasa pia.

Tafakarini njia zenu. Mmepanda mbegu nyingi, lakini mmevuna kidogo; mnakula, lakini hamshibi kamwe.

Kwa maneno mengine, ukweli kwamba hawashughulikii msimamo wao wa agano kama inavyopaswa kuwa unamaanisha kwamba wanapata matokeo, sivyo? Tena, tafakarini kwa makini njia zenu, mstari wa saba. Pandeni milimani, leteni miti, mkaijenge nyumba hii ili niifurahie. Na kwa hivyo ni wazi, watachukua na kufanya hivyo kwa sababu Hagai anawaongoza.

Jambo linalofuata analopaswa kusema, na kwa kweli hii ni katikati ya sura ya pili, kwa njia fulani, nitarudi kwenye sehemu ya kwanza ya sura ya pili baada ya muda mfupi; kwa njia fulani, anachofanya ni kuwapa wafanyakazi wa hekalu mtihani mdogo. Unaposoma sura ya pili, kimsingi, kinachotokea ni makuhani kupata mtihani ili kuona kama wako tayari kuanza kufanya kazi hekaluni tena. Muulize kuhani sheria inasema nini, sura ya pili, mstari wa 11.

Ikiwa mtu hubeba nyama takatifu kwenye mkunjo wa vazi lake na mkunjo huo ukagusa kitu kingine, je, utakatifu huo huhamisha? Ni mtihani. Je, wanajua kanuni hizi za kuambukiza dhambi na uhamisho wa utakatifu? Jibu ni hapana. Kwa upande mwingine, swali linalofuata halina tu mtihani kwa makuhani ili kuona kama wako tayari kufanya kazi, lakini pia lina ujumbe.

Angalia, ikiwa mtu aliyetiwa unajisi kwa kugusa maiti atagusa moja ya vitu hivi, je, inajitia unajisi yenyewe? Ndiyo, inajitia unajisi. Na kisha Hagai anaendelea na somo kali zaidi ambalo nimeandika hapa. Kwa hivyo, ni kwa watu hawa na taifa hili.

Chochote wanachofanya na chochote wanachotoa kimetiwa unajisi kwa sababu wametiwa unajisi na watahitaji utakaso. Masomo ya kuvutia sana ambayo yamejengwa moja kwa moja katika sura ya pili hapo. Na hatimaye, tuna ahadi kadhaa na zinaishia katikati ya sura ya pili.

Kwanza kabisa, kuna msisitizo juu ya roho. Mstari wa pili wa sura ya pili, zungumza na Zerubabeli. Kumbuka, yeye ndiye aliye katika ukoo wa kifalme, ukoo wa kifalme.

Na anasema, ni nani kati yenu aliyeiona nyumba hii katika utukufu wake wa awali? Kwa maneno mengine, hekalu la Sulemani lilikuwa hekalu tukufu kweli. Na hili ni dogo. Sawa, lakini anasema, msijali, kuwa imara.

Roho yangu inakaa kati yenu. Mstari wa tano: msiogope. Wazo hilo lote la roho zinazosaidia litaonekana tena katika Zekaria kwa undani sana.

Kwa hivyo, kwa kuwa lengo letu ni hekalu, licha ya upinzani, licha ya hofu yao, Mungu anasema kupitia Hagai hapa katika Zekaria baadaye, roho yangu itakuwa sehemu ya picha hii. Sawa, roho yangu itabaki kati yenu. Msiogope.

Na kisha kuendelea mbele, baada ya muda mfupi, nitatikisa mbingu na dunia. Huo ni usemi tuliokuwa nao katika Amosi pia. Ni kitu kinachoanzisha uingiliaji kati wa Mungu.

Anasema, “Nitatikisa mbingu na dunia. Nitatikisa mataifa yote, na tamaa za mataifa yote zitafika, nami nitaijaza nyumba hii utukufu.” Sasa, baadhi ya watu hutafsiri hilo kama kusema tu kwamba utajiri mwingi utamiminika kwenye hekalu hili.

Tamaa ya mataifa yote inaweza kufasiriwa kama utajiri unaoingia hekaluni. Na unaingia. Baadaye, kijana, kuna utajiri mwingi katika hekalu la Herode.

Lakini wacha nikushauri kwamba kuna jambo lingine linaloendelea pia kwa sababu hamu ya mataifa yote inaweza kuwa na maana fulani kuhusu nani atakayekuja. Na hasa inaposema, nitaijaza nyumba hii kwa utukufu wangu.

Katika mstari wa tisa, utukufu wa nyumba hii ya sasa utakuwa mkubwa kuliko utukufu wa nyumba ya kwanza, ingawa hii inaonekana ndogo kwao. Na tena, inaweza kuwa ni dokezo la ukweli kwamba Yesu atakuja kwenye hekalu hili. Sawa.

Mwishowe, mwishoni mwa kitabu, kuna ahadi kadhaa kwa Zerubabeli pia. Nitakuchukua wewe, Zerubabeli, mwana wa Shealtieli. Nitakufanya kama pete ya muhuri kwenye kidole changu kwa sababu nimekuchagua.

Sasa, sura ya Zerubabeli itakuwa muhimu tunapohamia kwenye kitabu cha Zekaria. Lakini hiyo ni Hagai kwa ufupi. Unaelewa? Kumbuka mambo haya yote ambayo unahitaji kuyafanyia kazi kuhusu masuala muhimu kwa kila mmoja wa manabii hawa wadogo, hasa ikiwa yote yatachanganyikiwa.

Fikiria Hagai. Fikiria kujenga upya hekalu sasa. Huo ndio ulikuwa ujumbe halisi wa Hagai.

Weka vipaumbele vyako sawa. Sawa, tutaendelea hadi Zekaria ambapo tunapata mtazamo zaidi wa kieskatolojia. Ndiyo, anazungumzia kuhusu kuujenga upya wakati huo, lakini kutakuwa na mkazo mkubwa zaidi katika aina fulani za mambo ya muda mrefu ambayo yatatokea.

Na unajua nini? Zekaria atatumia ufunuo wa mwisho wa dunia. Na tutapitia hilo kwa muda mfupi tu. Kwa hivyo, sehemu ya kwanza ya Zekaria ni maono.

Sawa, maono ya kiyama. Na yote yatashughulikia, kama ninavyokuonyesha, si Yerusalemu tu katika wakati huu wa sasa bali pia mtazamo huu mrefu zaidi mbele, mtazamo wa baadaye wa Yerusalemu pia, na muktadha wa uovu unaozunguka. Je, sifa za kiyama ni zipi? Nimejifunza hili tena kwa sababu tuna maono ya kiyama hapa.

Sifa kuu ni kwamba mtu hutarajia wakati ambapo mema yatashinda kwa sababu mambo ni mabaya sana. Katika nyakati fulani ambapo mambo haya yanaonekana. Nini kingine? Picha nzuri, maono sahihi, na ya mfano.

Maono, ndoto, alama, nambari za mfano - utaona hilo katika Zekaria, si tu katika sura hizi sita za kwanza lakini baadaye tunapozungumzia wachungaji pia. Kwa hivyo, Zekaria atatumia kiasi kikubwa cha nyenzo za mwisho wa dunia. Hebu tupate ufahamu wa jinsi maono haya maalum yanavyofanya kazi.

Kwa hivyo, kwa maneno mengine, sasa ninazingatia sura sita za kwanza. Naam, sura tano na nusu. Kama ulivyosoma hizo kwa leo, umeona kwamba zimepangwa.

Zimehifadhiwa na farasi na wapanda farasi. Na hilo litasema kitu. Sawa, kuna mfumo, na unazungumzia, ningependekeza kwako, kuhusu udhibiti mkuu wa Mungu juu ya mambo haya yote ambayo yanakaribia kutokea.

Tutarudi kwenye hayo baada ya dakika moja na kuangalia maono yetu, lakini nataka tuone muundo kwanza. Katikati ya mfumo huu, tena, ikionyesha ukweli kwamba Mungu anadhibiti kwa mamlaka mambo haya yote yanayokuja. Unapoangalia maono haya yanayoingilia kati, kwanza kabisa, kuna mkazo juu ya Yerusalemu.

Na kuna maono machache yanayozungumzia hilo. Kisha, yanalenga hekalu na wafanyakazi wanaohusiana na hekalu. Wafanyakazi wanaohusika si tu na utendaji kazi ndani yake, bali pia kulijenga upya.

Na huyo atakuwa Yoshua hasa, kuhani mkuu, na Zerubabeli. Sawa, kwa hivyo sura ya tatu na ya nne zitafanya hivyo. Na kisha, hatimaye, itafanya kazi katika mabadiliko ya watu.

Tutaona maono kadhaa yanayohusiana na mabadiliko ya watu. Ni wazi kwamba lazima uwe na hekalu lenye ukuhani unaofanya kazi. Kwa sababu hiyo inaashiria nini? Hebu turudi tu kwenye Torati.

Uwepo wa Mungu, mchakato wa kutoa dhabihu, ulikuwepo ili kuleta upatanishi unaohitajika kwa watu wenye dhambi kumjia Mungu mtakatifu. Kwa hivyo, hekalu lazima liwe linafanya kazi kabla hata hatujaweza kuzungumzia maono haya yanayoonyesha mabadiliko ya watu. Kwa hivyo, seti nzima ya maono ya mwisho wa dunia yana mpangilio mzuri kwao.

Ni mfumo mzuri ukitaka. Naam, hebu tuangalie maono. Kwa kweli nitazungumzia machache tu.

Tutazipitia haraka, lakini nataka kuzingatia zile zilizo katika sura ya tatu na ya nne haswa, na utaona ni kwa nini. Hizo ndizo zinazohusiana na wafanyakazi wa hekalu. Lakini haya ndiyo tunayoendelea.

Wapanda farasi wanne wakiwa kwenye doria. Huo ndio wa kwanza. Nami nakushauri kwamba hiyo inaonyesha ulinzi wa Mungu.

Na tena, kumbuka mfumo wetu unaonyesha ukuu wa Mungu. Na kwa hivyo hapa, Mungu anawalinda watu wake. Hilo ndilo wanaloonyesha hawa wapanda farasi wanne.

Pia una pembe nne. Na pembe hizo ni nguvu mbaya. Andiko linatuambia sura ya kwanza, mstari wa 19.

Hizi ndizo pembe zilizowatawanya Yuda, Israeli, na Yerusalemu. Lakini mafundi ndio watakozitupa pembe hizo chini na kuziangamiza. Vikosi hivyo vya kigeni vimeidhuru Yerusalemu.

Kwa hivyo hiyo ndiyo seti ya kwanza ya vifaa. Sasa, tutazungumzia kijiji kimoja zaidi cha Yerusalemu. Samahani.

Nilisahau moja. Nilisahau ile ya kupimia. Loo, mambo ya kutisha.

Weka maelezo mafupi hapo baada ya pembe nne na mafundi, Yerusalemu walipima. Sawa, nilikosa hiyo. Hiyo ni sura ya pili.

Kinachoendelea kusema si tu kwamba wanapima kwa wakati huo maalum, mstari wa tano wa sura ya pili, mimi mwenyewe nitakuwa ukuta wa moto unaoizunguka, nami nitakuwa utukufu wake ndani yake. Kwa hivyo, ahadi ya muda mrefu. Sio hapo tu, bali kitu ambacho ni kikubwa, ningependekeza hapa.

Sawa, kisha mstari wa kumi wa sura ya pili. Ninakuja. Nitaishi kati yenu, Mungu anasema.

Mataifa mengi yataungana na Bwana wa siku hiyo, nao watakuwa watu wangu. Kwa hivyo, nisamehe, nimesahau hilo. Hata hivyo, mahali tunapotaka kutumia muda wetu kweli ni katika sura ya tatu.

Kwa sababu sasa tumeitunza Yerusalemu, na tunapaswa kuwa na wafanyakazi wetu wa hekalu wakifanya kazi. Kwa hivyo, hebu tusome hili kidogo. Sura ya tatu, mstari wa kwanza.

Kisha akanionyesha Yoshua au Yoshua. Kuhani mkuu, amesimama mbele ya malaika wa Bwana. Na ni nani hapo? Ndiyo, mshtaki.

Ha shetani kwa Kiebrania inamaanisha mshtaki. Ni neno lile lile lililoonekana katika Ayubu sura ya kwanza. Sawa.

Shetani amesimama mkono wake wa kulia ili kumshtaki. Mstari wa pili. Bwana akamwambia Shetani, Bwana na akukemee, Shetani.

Bwana na akukemee. Je, mtu huyu si kijiti kinachowaka kilichonyakuliwa kutoka motoni? Mstari wa tatu. Basi Yoshua alikuwa amevaa nguo chafu.

Kwa nini kuhani mkuu amevaa nguo chafu katika maono haya? Ni jambo la ajabu, sivyo? Kumbuka, kuhani mkuu alitakiwa kuvaa vazi hilo lote la ajabu, joho hili la zambarau, na efodi, na kifuni, na kilemba. Kwa nini amevaa nguo chafu katika maono? Rebeka? Sawa, hilo linaweza kuwa jambo moja, uwakilishi wa nje wa dhambi yake ya ndani. Naam, tunaweza kuisukuma mbele zaidi, ningependekeza.

Chelsea? Sawa, na kwa njia gani anamwakilisha Kristo? Kwa sababu ni wazi Kristo hana uchafu wa ndani mwake. Na huduma ya Yesu ni nini kwa niaba yetu? Isukume zaidi. Anabeba dhambi zetu, sivyo? Sawa, na kama kwa njia yoyote Yoshua huyu anatazamia mbele, na nitakushauri hivi karibuni kwamba ndivyo ilivyo, kwa sababu zilizo kwenye maandishi, kama kwa njia yoyote Yoshua huyu anatazamia mbele, basi mavazi haya machafu anayovaa si tu mapungufu na dhambi zake za ndani, lakini yanaweza kuwa yanawakilisha kubeba kwake uzito wa dhambi ya mwanadamu juu yake.

Sawa? Yoshua alikuwa amevaa nguo chafu. Malaika akasema, vaa nguo zake chafu. Anamwambia Yoshua, Nimekuondolea dhambi yako, nami nitakuvalisha nguo za thamani, na kilemba safi, na kadhalika.

Na sasa sikiliza inasema nini baada ya hapo, kuanzia mstari wa 8. Sikiliza, Ee kuhani mkuu Yoshua na wenzako, ambao ni watu wa mfano wa mambo yajayo. Ndiyo maana tutasema hili si Yoshua pekee. Sio tu kuhusu muktadha huo mahususi.

Andiko linasema, wewe ni mfano wa mambo yajayo. Kisha inaendelea. Tazama, nitamleta mtumishi wangu, tawi.

Sasa, tayari tumeona katika Yeremia kwamba neno hili, tawi, linarejelea umbo la Kimasihi, sivyo? Na kwa hivyo hili hapa tena. Jiwe nililoweka mbele ya Yoshua, kuna macho saba kwenye jiwe hilo moja, nami nitachora maandishi juu yake. Hili linaonekana katika kitabu cha Ufunuo miongoni mwa ahadi zinazotolewa kwa makanisa yanapokuwa waaminifu, sivyo? Kwa hivyo, kuna mambo ya kuvutia sana ambayo yatakuwa ya muda mrefu na pia yataendana na wakati huo maalum.

Sasa, katika hatua hii, ikiwa una Biblia zako kwenye kompyuta yako au mahali pengine, ruka hadi sura ya 6, sehemu ambayo nimeandika hapa juu, kwa sababu ingawa katika hatua hii tuko nje ya maono ya mwisho wa dunia, itaendeleza mada hiyo hiyo kidogo, na tunataka kuiangalia. Sura ya 6, mstari wa 11. Chukua fedha na dhahabu, tengeneza taji, na uiweke kichwani mwa kuhani mkuu, Yoshua.

Taji kichwani mwa kuhani mkuu. Mwambie, hivi ndivyo asemavyo Bwana Mwenye Nguvu Zote. Huyu hapa mtu ambaye jina lake ni tawi, naye atachipuka kutoka mahali pake na kujenga hekalu la Bwana. Yeye ndiye atakayejenga hekalu.

Atavikwa utukufu. Atakaa na kutawala katika kiti chake cha enzi, naye atakuwa kuhani katika kiti chake cha enzi, na kutakuwa na upatano kati ya hao wawili. Tena, nafikiria kwa muda mfupi tu.

Wayahudi waliporudi katika nchi, mlikuwa na mtu mmoja ambaye alikuwa kuhani, mlikuwa na mtu mwingine ambaye aliwakilisha ukoo wa kifalme, watu wawili tofauti, lakini hapa tunamtazama mtu ambaye ataunganisha vitu hivyo vyote viwili kuwa mtu mmoja. Amevaa taji, akiwakilisha majukumu yake ya kifalme na ukuhani kwa pamoja, na bila shaka, unaunganisha hilo na kile tulichokianguka katika sura ya 3, na kuna aina zote za muhtasari wa kile tunachokiona katika huduma na kazi ya Kristo. Je, hilo linaeleweka? Sawa, sawa.

Maono yanayofuata. Ninapaswa kuwa na Biblia yangu mkononi kwa sababu hili linavutia vile vile. Hili linamhusu Zerubabeli.

Ya awali, Yoshua, sivyo? Lakini hapa na Zerubabeli, tuna mambo ya kuvutia sana. Malaika anasema, unaona nini? Na, bila shaka, Zekaria anaona kinara cha taa cha dhahabu, chenye nguvu juu, taa saba juu yake, mifereji saba kuelekea kwenye mwanga, mizeituni miwili. Na tena, tunaposoma haya, na sitasoma jambo lote, lakini tunaona ushiriki mkubwa wa Roho.

Malaika anasema, unajua vitu hivi ni nini? Na, bila shaka, Zekaria anasema, hapana, mimi sijui. Na hivyo, malaika anajibu kwa mstari wa 6, na hii, nina uhakika kama ulikulia kanisani ukiimba nyimbo ndogo, hii ni moja uliyoimba, sehemu yake. Hili ni neno la Bwana kwa Zerubabeli, si kwa nguvu, wala kwa uweza, bali kwa Roho wangu.

Ni jumuiya ndogo ndogo. Watu hawa wamekumbwa na matatizo, wamekuwa wakipambana na upinzani, na bado Mungu anasema, haitakuwa nguvu, haitakuwa nguvu, ni kwa Roho wangu mambo haya yote yatafanyika, yakirudia kile tulichokiona katika kitabu cha Hagai. Roho wa Mungu atawapa nguvu ya kufanya kile kinachohitajika kufanywa.

Ahadi kubwa zinazoendelea hapo. Na kisha, bila shaka, wanaendelea na kuzungumzia kuhusu macho ya Bwana yakizunguka-zunguka duniani kote, miti ya mizeituni, matawi ya mizeituni, na miti ya mizeituni ikiwa imepakwa mafuta. Ndiyo, Kristen? Je, sehemu ya mizeituni na miti ya mizeituni vinatokana na nini? Ni sura ya 4 yote ambayo ninafupisha hapa.

Labda ningepaswa kukupa hilo. Sura ya 4, mstari wa 14 inasema mizeituni ni wale waliopakwa mafuta kumtumikia Bwana wa dunia yote. Kwa hivyo, kwa njia fulani, tena, tuna dokezo la ofisi mbili za Kimasihi zinazoungana.

Sasa, kuna mambo mengi kuhusu jinsi hili linavyoweza kueleweka, na maana yake yote, na ukweli kwamba litaonekana katika kitabu cha Ufunuo, na labda umeyashughulikia haya katika Agano Jipya. Lakini nadhani nini? Tunahitaji kuendelea. Je, hilo si jambo la kusikitisha? Chukua darasa la Dkt. Wilson.

Kaelin, je, hilo ni swali? Sawa, sawa. Unakumbuka kwamba baada ya kuzungumzia kuhusu hekalu na wafanyakazi wa hekalu, nilisema tuko tayari kuzungumzia mabadiliko ya watu? Na ndivyo utakavyoona katika sura ya 5. Samahani, sura ya 5. Kwanza kabisa, kuna kitabu kinachoruka.

Kitabu cha kukunjwa kinachoruka kinahusu nini? Na kwa njia, usiwe kama mmoja wa wanafunzi wangu miaka iliyopita, aliyekiita zulia linaloruka. Ni kitabu cha kukunjwa kinachoruka. Na kina laana zilizoandikwa juu yake, na hizo ni laana za agano.

Lakini kutakuwa na uharibifu wa uovu. Hilo ndilo linaloendelea na hili, sivyo? Nitalituma. Litakuwa, samahani, nitalituma.

Itaingia katika nyumba ya wale walioiba na wale walioapa kwa uongo kwa jina. Itaangamiza watu hao. Laana za agano zitatimia.

Agano litaathiriwa hapa. Lingine. Kikapu.

Kikapu chenye kifuniko cha risasi, risasi ikiwa nzito. Kuna nini ndani ya kikapu? Ni maono ya kuvutia. Naam, jamani.

Ndiyo, ni mwanamke anayewakilisha uovu, cha kushangaza, na unaona kwamba ana nguvu za kutosha, yaani uovu una nguvu za kutosha, kusukuma kifuniko hiki cha risasi juu. Na bado, nini kinatokea? Wanawake wengine wawili wanakuja, na wanachukua kikapu, na wanachukua uovu. Kwa kweli, cha kushangaza, wanakirudisha Babeli.

Sawa. Lakini tuna kuondolewa, kwa maneno hayo ya kuisimua, kwa kikapu hicho ambacho kimejazwa uovu wote ndani yake. Kuondolewa kwa kikapu hicho cha uovu.

Na hatimaye, katika suala la kumalizia kwetu, Sura ya 6, sehemu ya kwanza yake, ni magari ya kukokotwa. Magari ya kukokotwa manne, wapanda farasi, na tena, hii ni picha, ikiwa unakumbuka mambo yako ya Agano Jipya, ambayo yanaonekana katika kitabu cha Ufunuo. Kwa kweli, sura ya 6 ya Ufunuo ni wapanda farasi wanne wa kawaida wa ufunuo.

Inatoka moja kwa moja kutoka kwa Yeremia. Samahani, si Yeremia. Tunatoka moja kwa moja kutoka kwa Zekaria hapa.

Sasa, hayo ni maono ya mwisho wa dunia. Sasa, tunahitaji kuendelea na sehemu iliyobaki ya kitabu. Naam, Kaelin.

Samahani, sema tena. Sawa, ndio. Hapana, ndiyo maana, unajua, ndiyo maana maelezo hayo yanatazamia jambo fulani.

Kwa hivyo, tunachagua toleo hilo la Sura ya 6 na kuliunganisha na toleo la Sura ya 3 linalosema, wewe na watu wako ni ishara ya mambo yajayo kwa sababu ni katika Yesu ndipo tunaona mambo hayo yakiungana. Sasa, nitasema hivi, kwa njia, kisha nitakuacha, samahani nilikukatiza. Wakati wa kipindi cha kati ya Agano Jipya, kulikuwa na washiriki wa nasaba ya Wahasmonia, ambao umesoma kuwahusu kwa Agano Jipya. Kulikuwa na washiriki wa nasaba ya Wahasmonia ambao wakawa wafalme na makuhani.

Wameteuliwa, lakini hiyo sio kukamilika kwake. Na kwa kweli, inawafanya watu wengi waghadhikike pia wakati huo. Sasa, samahani kwa kukukatiza.

Naam, ndiyo, si maono. Unajua, kitaalamu si mojawapo ya uzoefu wa maono wa kiapokalipsi, lakini kitu kinafanyika hapa, ningependekeza, na kusema hapa, hilo ni kutazama mbele. Kwa hivyo ndiyo, ni kauli ya kinabii.

Je, hilo lilikuwa na maana? Hiyo ni kweli. Ndiyo, hiyo ni kweli. Hakuwa hivyo.

Asante. Nahitaji ufafanuzi wa hilo. Sawa.

Tukiendelea, tuna mambo mengine muhimu sana ambayo Zekaria anasema. Sura ya 7 na 8. Nyenzo za kuhubiri za kutisha. Nyenzo za kuhubiri za kutisha.

Kwa sababu kama hufikirii kwamba moja ya matatizo makubwa ya wanadamu ni uwongo, basi umekuwa ukiishi bila kujali. Sawa. Sote tunapambana nayo, na moja ya mawaidha makali katika sura hizi mbili ni kuwa watu wa ukweli.

Haki pia, lakini watu wa ukweli. Muhimu sana. Katika sura ya 9 na 10, baadhi ya mataifa yanayozunguka yanazungumziwa.

Utaona miji muhimu sana ambayo umewahi kuisikia hapo awali. Ashkeloni, Ashdodi, Gaza. Miji ya Wafilisti imetajwa, lakini mingine pia imetajwa.

Kwa hivyo, Zekaria atahutubia mataifa yanayozunguka. Katika sura ya 11, anachukua picha ambayo tunaifahamu kutokana na kusoma Yeremia pia. Wazo hili lote la wachungaji na wachungaji wanaowakilisha wafalme.

Sasa, Mathayo atatumia hilo pia. Picha hizo zinazoonekana katika sura ya 11 na maandiko yanayoonekana katika sura ya 11, zinaonekana tena katika Injili kuhusu matukio ya mwisho ya maisha ya Yesu wakati wa Wiki ya Mateso. Nitasema zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi.

Hatimaye, katika sura ya 12 hadi 14, tunaona urejesho au urejesho upya wa Yerusalemu. Sasa, mambo mengi yamesemwa hapa, lakini wacha nitajie kuhusu matatu ambayo ni muhimu. Kwanza kabisa, haya yote yanategemea mpango mkuu wa Mungu.

Sura ya 12, mstari wa 1. Bwana anayezitandaza mbingu, anayeweka msingi wa dunia, na anayeumba roho ya wanadamu ndani yake. Sawa, Mungu kama muumbaji sasa atasema, Nitaifanya Yerusalemu kuwa kitu. Kwanza kabisa, itakuwa kikombe cha kuyumbayumba kwa watu walio karibu naye.

Lakini Yerusalemu itarejeshwa, na inategemea amri ya Mungu kama muumba mkuu na bwana wa ulimwengu. Jambo la pili tunalotaka kutambua kuhusu hili ni kwamba kutakuwa na jambo muhimu kwa nyumba ya Daudi. Mstari wa 8 wa sura ya 12.

Siku hiyo, Bwana atawalinda wale wanaoishi Yerusalemu ili walio dhaifu zaidi miongoni mwao wawe kama Daudi, na nyumba ya Daudi, mkiwa tayari kwa hili, mtakuwa kama Mungu. Kama malaika wa Bwana anayewatangulia. Na kisha inaendelea hadi kitu chenye nguvu zaidi na kusema, nami nitawamiminia nyumba ya Daudi na wenyeji wa Yerusalemu roho ya neema na dua.

Watanitazama mimi, yule waliyemchoma. Huyo ndiye Mungu anayesema, sivyo? Na mmwombolezee kama mtu amwombolezeavyo mtoto wa pekee, na mmwombolezee kwa chungu kama mtu amwombolezeavyo mzaliwa wa kwanza. Tena, usifikirie kwamba hakuna udanganyifu hapa unaonekana katika masimulizi ya injili na zaidi.

Mambo muhimu sana. Naam, basi jambo moja tu zaidi. Nilisema kulikuwa na mambo mawili, namaanisha matatu, na tayari tumefanya mawili.

Sura ya 14 inazungumzia kuhusu kukusanywa kwa watu kurudi Yerusalemu na vita moja ya mwisho ya msiba. Katika muktadha huo, inasema, sura ya 14, mstari wa 4, Siku hiyo, miguu ya Bwana itasimama juu ya Mlima wa Mizeituni mashariki mwa Yerusalemu, na Mlima wa Mizeituni utapasuliwa vipande viwili kutoka mashariki hadi magharibi. Kisha inaendelea kuelezea kitakachotokea baada ya hapo.

Ukweli kwamba andiko linasema miguu ya Bwana itatua juu ya Mlima wa Mizeituni. Kwa wale ambao wataenda Israeli wakati fulani, moja ya mambo mtakayoona ni kwamba Mlima wa Mizeituni umefunikwa na makaburi. Umejaa makaburi tu.

Karne nyingi na karne nyingi za mazishi huko. Sababu ni kwamba Wayahudi wa Orthodox wanataka kuwa mahali ambapo Mungu atarudi. Katika akili zao, Bwana atakaporudi, andiko hili linasema atakuja kwenye Mlima wa Mizeituni, na wanataka kuwa hapo hapo.

Kwa kweli, kuna hadithi nzuri ya kirabi inayosema kwamba usipozikwa Yerusalemu, kwa namna fulani, utapita chini ya ardhi kwa handaki na kufika kwenye Mlima wa Mizeituni. Kwa hivyo, utakuwepo Bwana atakaporudi. Hiyo ni hadithi nzuri ya kirabi.

Sawa. Tunahitaji tu kuchukua marejeleo mafupi kuhusu Zekaria na Injili. Na kama nilivyosema, haya yanavutia kwa sababu wote, waandishi wa injili, wanapata nyenzo za Zekaria pamoja na Yesu katika Wiki ya Mateso.

Kwa hivyo, haraka sana, na nadhani una haya katika muhtasari wa hotuba. Katika sura ya 9, Zekaria anaposema, Furahi, binti Sayuni, mfalme wako anakuja kwako amepanda mwana-punda juu ya mtoto wa punda. Na, bila shaka, hilo limetajwa katika suala la Jumapili ya Matawi na kuingia kwa Yesu Yerusalemu.

Kinachovutia kuhusu sura ya 9, ukiendelea kusoma, mistari iliyofuata inazungumzia kuja kwa amani na mtu huyu kuwa mfalme wa amani. Lakini basi, kama mistari minne baadaye, inaonekana inarejelea kuja kwake kwa pili, ambako kutakuwa wakati wa vita na vita ukisoma kitabu cha Ufunuo. Pili, usaliti wa Yesu na Yuda kwa vipande 30 vya fedha.

Hilo linatoka moja kwa moja kutoka kwa Zekaria. Sasa, jinsi hilo linavyoshughulikiwa katika Mathayo ni la kuvutia sana, na natumaini umeelewa katika Agano Jipya kwa

sababu hatuna muda wa kufanya hivyo hapa. Tatu, na nimesoma hivi punde, nikimtazama yeye ambaye walimchoma.

Bila shaka, hili linaendana moja kwa moja na marejeo ya Injili katika Yohana. Hatimaye, wanafunzi wote watakapotawanyika kwa hofu wakati Yesu alipokamatwa, Mathayo atatuambia, akinukuu Zekaria haswa, kwamba hili lilifanyika ili kutimiza, kama ilivyotabiriwa, kumpiga mchungaji, na kondoo watatawanyika. Kwa hivyo, marejeo haya yote ya kinabii yanaanza kutumika pamoja na Yesu na Wiki ya Mateso.

Sasa, tuna dakika tatu za kufanya Malaki. Uko tayari? Vaa viatu vyako vya mbio za kasi. Haya basi.

Jina linamaanisha mjumbe wangu. Malaki ni mjumbe. Ongeza kwamba e mwishoni mwake, ni mjumbe wangu.

baadhi ya watu hufikiri , hatuna mtu halisi, lakini tunaye huyu akiwa mjumbe wa Bwana anayezungumza. Na, bila shaka, kuna baadhi ya mada za wajumbe zinazoendelea katika hili. Labda wakati wa Nehemia, ujumbe halisi hapa ni, kwa kuwa tunazungumzia wajumbe, nini kinatokea baada ya kizazi kimoja au viwili cha uamsho na ari na upendo kwa Mungu? Naam, kanisa linaonekana kuridhika.

Watu wa Mungu wanazidi kuridhika. Hilo ndilo lililokuwa likiendelea katika muktadha huu pia. Na kwa hivyo, Malaki anatumwa kutoa changamoto, changamoto za Mungu, kwa watu hawa.

Anafanya hivi kwa njia ifuatayo: Kuna changamoto. Watu wana ujasiri wa kurudi na kusema, kimsingi, oh, ndio.

Sasa, wanafanya vizuri zaidi. Tumefanyaje hivi? Tumedharauje jina lako? Tumemwibiaje Mungu? Na kisha kuna jibu kulingana na jinsi walivyofanya hivyo. Na kwa kawaida, ni katika muktadha, sawa, inafuata mpangilio uleule katika siku za Hagai.

Wanadharau jina lake kwa sababu hawaleti bora kwa ajili ya dhabihu. Malaki anasema, jaribu kuleta dhabihu zilizolegea na zisizo na ubora kwa mwajiri wako, kwa bosu wako, kwa gavana wako. Angalia kama unaweza kuendelea na hilo.

Ni wazi, huwezi. Ingekuwa jambo la kijinga zaidi kufanya duniani. Ungepoteza kazi yako.

Na bado, wanajaribu kufanya hivyo kwa Mungu na dhabihu wanazomletea. Kwa hivyo, kuna mfululizo wa changamoto katika kitabu chote cha Malaki ambazo zinapinga kuridhika kwao na kutojali kwao kile ambacho Mungu angependa wawe na

wafanye. Na hatimaye, muhtasari mfupi tu kuhusu kile tulicho nacho katika Agano Jipya.

Sura ya 3. Hili, kwa njia, halimo kwenye maelezo yako. Lingepaswa kuwa hivyo. Tazama, nitamtuma mjumbe wangu.

Tena, jina linapita hapa. Nitamtuma mjumbe wangu atakayeandaa njia mbele yangu. Injili ya Marko inaeleza hilo.

Kisha ataendelea. Marko ataunganisha hilo pamoja na Isaya sura ya 40. Farijini, farijini, watu wangu, mnaoitengeneza njia ya Bwana.

Lakini anaanza kwa kumrejelea Malaki. Tayari tumeangalia biashara katika sura ya 4 kuhusu kumtuma Eliya. Mistari ya 4 na 5 ya Malaki.

Hivi ndivyo neno la unabii la Mungu, sehemu ya unabii, linavyofungwa. Uko tayari kwa ajili yake? Kumbuka sheria ya mtumishi wangu Musa, amri na sheria nilizompa huko Horebu. Hiyo ndiyo marejeleo ya mwisho katika maandiko ya Kiebrania, kwa upande wa sauti ya unabii tuliyo nayo kuhusu Torati.

Kumbukeni sheria ya Musa, amri na sheria nilizompa huko Horebu kwa ajili ya Israeli wote. Na kisha, hili linakuja jambo linalofuata. Nitawatumia nabii Eliya kabla ya siku ile kuu na ya kutisha ya Bwana.

Ataigeuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao. Bila shaka, hili linaunganishwa katika unabii ambao baba yake Yohana Mbatizaji, Zakaria, anapokea kutoka kwa malaika. Umetajwa hapa hapa.

Na tunajua kwamba Yohana Mbatizaji ndiye mtangulizi. Ndiyo maana, bila shaka, Marko anapozungumzia Yohana Mbatizaji, anarejelea sura ya 3, mstari wa 1. Lakini angalia jinsi hili linavyomalizika. Luka hakunukuu sehemu inayofuata.

Baada ya kusema, ataigeuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao. La sivyo nitakuja na kuipiga nchi kwa Herem . Unakumbuka Herem ilikuwa nini? Kitu ambacho kimetengwa kwa ajili ya uharibifu.

Kwa sababu imekuwa ni uasi dhidi ya Mungu. Herie. Tafsiri ya NIV ni kwamba, piga nchi kwa laana.

Naam, tuna jambo moja zaidi. Katika muktadha wa agano, kitabu cha Malaki kinaanza na yafuatayo. Nimewapenda ninyi, asema Bwana.

Lakini unauliza, umetupendaje? Namaanisha, zungumzia kuhusu ujasiri. Wana agano. Je, Esau hakuwa ndugu yake Yakobo, Bwana asema, lakini nimempenda Yakobo?

Nimemchukia Esau. Kama nilivyobainisha hapa, Paulo atazungumzia hilo katika Warumi 9. Sasa, chuki hapa, ningependekeza, haimaanishi kuchukia jinsi tunavyofikiria mara nyingi kuihusu. Inamaanisha kwamba wako nje ya agano la Mungu, wamesamehewa.

Hilo ndilo linaloendelea. Kwa maneno mengine, Mungu, katika neema na rehema yake kamili, amewapa Israeli kama watu wake upendo wake wa agano usiashindwa, na ni tofauti na hilo.

Edomu yuko nje ya hilo. Na kwa hivyo, hapo ndipo neno chuki linapoingia. Naam, hiyo labda si njia ya kufurahisha sana ya kumaliza, lakini unaona, sisi huishia katika hali ya aina hii kila wakati, sivyo? Turudi nyuma, na tumfikirie Eliya, sawa? Kwa sababu Eliya ndiye mtangulizi, na bila shaka, mandhari yote ya Injili inafunuliwa na Eliya kama mtangulizi.

Hilo linaishia kwa jambo zuri zaidi. Sawa, je, utapakia vitu vyako? Carrie, unaweza kuja na kuchukua...